

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

30. 05. 2014

Dnro POPELY _____

2014

KantriOulu - maaseutu uudessa Oulussa LOPPURAPORTTI

Rita Porkka

Oulun kaupunki

10.4.2014

KANTRI
OULU

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

xx 19.6.2014

Sisältö

1. Hankkeen toteuttaja.....	1
2. Hankkeen nimi ja hanketunnus.....	1
3. Yhteenveto hankkeesta.....	2
4. Raporttiosio.....	3
4.1 Hankkeen tavoitteet.....	3
4.1.1 Ylemmän tason tavoitteet.....	3
4.1.2 Hankkeen tavoitteet.....	3
4.2 Hankkeen toteutus.....	4
4.2.1 Toimenpiteet.....	4
4.2.2 Aikataulu.....	15
4.2.3 Resurssit.....	15
4.2.4 Toteutuksen organisaatio.....	16
4.2.5 Kustannukset ja rahoitus.....	16
4.2.6 Raportointi ja seuranta.....	17
4.2.7 Toteutusoletukset ja riskit.....	18
4.3 Yhteistyökumppanit.....	19
4.4 Hankkeen tulokset ja vaikutukset.....	20
4.5 Tiedottaminen.....	22
4.6 Muuta Toimintaa.....	23
5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi.....	25
6. Ohjausryhmän kommentit loppuraportista.....	29
7. Allekirjoitukset ja päiväys.....	29

1. Hankkeen toteuttaja

KantriOulu – maaseutu uudessa Oulussa tiedotushankkeen hallinnoijana toimi Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden Maa ja mittaus yksikkö.

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

KantriOulu - maaseutu uudessa Oulussa. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2007 2013. Toimintalinja 3 (Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen) ja toimenpide 331 (koulutus ja tiedotus). Hankeumero 11915. Diaarinumero 4422/3560 – 2012.

Uusi Oulu muodostui 1.1.2013 Haukiputaan, Kiimingin, Oulun, Oulunsalon ja Yli-Iin kunnista. KantriOulun tavoitteena oli tehdä maaseutu näkyvämmäksi! Oikealla traktorimarssi Kiiminkiä 2011. (Kuva Rita Porkka)

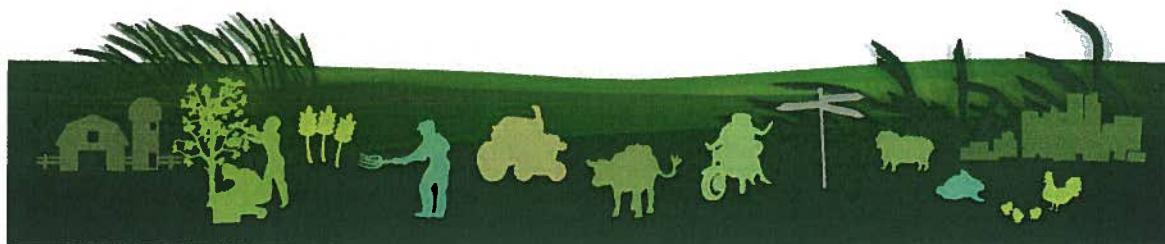

3. Yhteenveto hankkeesta

KantriOulu – maaseutu uudessa Oulussa hankkeen tarkoituksena oli osaltaan toteuttaa vuonna 2009 valmistunutta Oulun maaseutualueiden kehittämis- ja markkinointiohjelmaa.

Hankepäättökseen mukainen toiminta-aika oli 1.1.2011 – 30.6.2014 ja hankealueena uusi Oulu eli Haukipudas, Kiiminki, Oulunsalo, Oulu ja Yli-Ii. Ohjausryhmä koostui kaupungin maaseutuasioiden yhteistyöryhmän jäsenistä eli hallinnointiorganisaation lisäksi mukana oli Proagrian, MTK:n, Metsäkeskuksen, yrittäjien sekä ammattikorkeakoulun edustajat. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi hankkeen vastuullinen johtaja, kaupungingeodeetti Kaija Puhakka ja sihteerinä KantriOulu-hankkeen projektipäällikkö Rita Porkka. Hankkeen toimitilat sijaitsivat Oulun Karjasillalla, Ympäristötalossa.

KantriOulu -hankkeen läpileikkaavana tavoitteena oli maaseutu-kaupunki vuorovaikutuksen lisääminen ja maaseudun mahdollisuuksien tunnetuksi tekeminen kaupunkilaisille. Tällä tavoiteltiin maaseutualueiden elinvoimaisuuden lisäämistä. Tiedotushankkeen luonteen mukaisesti pääasiallisena toimintana oli tiedon välittäminen sekä maaseudun näkyminen kaupungissa. Toimenpiteinä oli mm. päättäjien ja virkamiesten maamieskoulut, maaseudun palveluista ja toiminnasta tiedottaminen ja vierailukäyntien sekä tapahtumien järjestäminen. Tiedottamisen tukena käytettiin kaupungin nettisivuja sekä sosiaalista mediaa. Myös alueen muu media oli kiinnostunut hankkeen toiminnasta ja tuki osaltaan hankkeen näkyvyyttä. Tärkeinä yhteistyötahoina olivat Oulun kaupungin eri hallintokunnat, joiden kautta tiedotettiin heidän kunkin omia sidosryhmiä. Tiivis yhteistyö muiden alueen kehittämishankkeiden, maaseudun kehittäjäorganisaatioiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa oli niin ikään tärkeää.

KantriOulu-hankkeen visuaalisen ilmeen loi Mainostoimisto Alfa-Tiimi Oulusta

4. Raporttiosio

4.1 Hankkeen tavoitteet

Hanke toteutti osaltaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2007 – 2013, Pohjois-Pohjanmaa maaseudun kehittämissuunnitelmaa sekä Oulun kaupungin Elävä kaupunkimaaseutu – Oulun maaseutualueiden kehittämis- ja markkinointiohjelmaa.

4.1.1 Ylemmän tason tavoitteet

KantriOulu -tiedotushankkeen tarkoituksena oli madaltaa kynnystä kaupungin ja maaseudun asukkaiden ja yritysten välillä. Aidon maaseutu-kaupunki vuorovaikutussuhteen vahvistamisella pyrittiin lisäämään maaseutu-alueitten tunnettavuutta ja imagoa sekä helpottamaan maaseudulla asuvien ansaintamahdollisuuksia markkinoiden laajenemisen myötä. Välillisenä tavoitteena oli maaseudun elinvoimaisuuden lisääntyminen.

4.1.2 Hankkeen tavoitteet

KantriOulu-hankkeen taustalla oli Oulun maaseutualueitten kehittämis- ja markkinointiohjelma, joka laadittiin vuonna 2009 Oulun ja Ylikiimingin kuntaliitoksen yhteydessä. Ohjelmassa oli määritelty alueen maaseudun kehittämiselle seitsemän strategista päämäärää, joista KantriOulu-hankkeen tavoitteiksi nostettiin seuraavat kolme:

- 1) Oulun maaseutualueilla toimii elinvoimainen maa- ja metsätalous sekä monipuolinen yritystoiminta
- 2) Maaseutualueiden kehittymiseksi toimii tehokas hallinnollinen vuorovaikutus sekä tiedotus- ja neuvontatoiminta
- 3) Oulun maaseutualueilla on vireää omaehtoista kehittämistoimintaa sekä harrastus- ja vapaa-ajantoimintaa

4.2 Hankkeen toteutus

Koska kyseessä oli tiedotushanke, toteutustavaksi valittiin paikallisen median hyödyntäminen näkyvyydessä ja räätälöityjen tiedotustoimenpiteiden toteuttaminen niihin sopivissa tavoitteissa. Hankkeen henkilöstöresurssit asettivat myös omat haasteensa toteuttamiselle. Jo alussa tehtiin esimerkiksi linjanveto muutamien kehittämissankkeiden kanssa siitä, että toimitaan tehokkaasti yhdessä aina kun siihen on mahdollisuus. Näin välttyttiin päällekkäisiltä toimenpiteiltä.

4.2.1 Toimenpiteet

Tavoite 1: *”Oulun maaseutualueilla toimii elinvoimainen maa- ja metsätalous sekä monipuolinen yritystoiminta”.* Hankesuunnitelman mukaiset **toimenpiteet** olivat:

- 1a. Lähi- ja luomuruoasta, metsästys- ja metsämatkailusta sekä harrastusmahdollisuuksista tiedottaminen ja niiden markkinointi kaupunkilaisille
- 1b. Maaseudun ja kaupungin yrityksille järjestetään yhteisiä tapaamisia, joiden tarkoituksena on uusien kumppanuuksien syntyminen ja verkottumisen lisääntyminen

Toimenpiteitä toteutettiin mm. lähimatkailukampanjan, lähiruokaseminaarien ja kumppanuusmaataloustoiminnan keinoin. Yritysten kanssa tehtävä yhteistyö jäi kohtalaisen ohueksi, vain muutamia toimia saatiin toteutettua.

LÄHIRUOKA

Ensimmäinen lähiruokaan liittyvä tilaisuus pidettiin joulukuussa 2011. Yhteistyössä Maaseudun Sivustysliiton ja Kalevan kanssa yhteistyössä järjestettiin *Lähiruokaa kuluttajan lautaselle* - tilaisuus. Tilaisuudessa kuultiin Herttoniemen ruokaosuskunnan uudenlaisesta lähiruokakokeilusta ja aiheen ympärillä käytiin panelistien johdolla vilkasta keskustelua. KantriOulu-hankeessa aloitettiin samalla nk. oululaisen kumppanuusviljelytoiminnan selvitystyö. Tämä selvitystyö tuotti tulosta niin, että kesällä 2012 käynnistettiin Oulun ensimmäinen kumppanuusviljelyryhmä. Aiemmin kumppanuusmaataloutta oli kokeiltu jo parilla paikkakunnalla Suomessa, mutta Oulun malli oli ensimmäinen nk. viljelijävetoinen toteutuspa. Minnamaa-ryhmään liittyi ensimmäisenä toimintavuonna 13 kotitaloutta. Ryhmän ”omapuutarhurina” toimi ja toimii edelleen Minna Mäkelä. Ryhmän jäsenet ovat tehneet kumppanuussopimuksen viljelijän kanssa siitä, että tiettyä satomaksua vastaan he saavat kassillisen lähellä tuotettuja kasviksia satokauden ajan. Vuonna 2014 ryhmään liittyneitä kotitalouksia on 30.

Toinen lähiruokatilaisuus järjestettiin syksyllä 2012 teemalla *Oulustako lähiruoka-kaupunki?* Kumppanina tilaisuuden järjestelyissä oli jälleen Maaseudun Sivistysliitto. Tilaisuudessa keskusteltiin siitä, voidaanko lähiruoan osuutta lisätä julkisen sektorin ruokahankinnoissa, ja mitä se vaatii. Hanke otti kantaa myös Oulun kaupungin hankintakriteerien päivitystyöhön. Keväällä 2013 kokoonnuttiin kaupunkiviljelyn ja permakulttuurin merkeissä ja tilaisuus kiinnostikin kymmeniä oululaisia kotitarveviljelijöitä. Tilaisuus sai jatkoa vielä alkuvuodesta 2014, kun hanke järjesti yhdessä Oulun Ammattikorkeakoulun luonnovara-alan kanssa kaupunkiviljelytyöpajan. Työpajassa aihetta käsiteltiin laaja-alaisesti niin kaavoituksen kuin kansalaisaktivisminkin näkökulmasta. Tilaisuuden antia oli mm. kesällä 2014 toteutuva Sanomalehti Kalevan ja Kestävän kehityksen keskuksen *Ookko nää kaupunkiviljely-tapahtuma*.

Minnamaa eli ensimmäinen oululainen kumppanuus- tai yhteisöviljelyryhmä aloitti keväällä 2012. Oikealla ryhmän aktiivi Pirjo Pennanen kitkemässä rikkakasveja kesällä 2013. (Kuva Minna Mäkelä)

Hanke oli mykana Hiukkavaara Piknikissä vuonna 2012. Tuolloin koottiin tilaisuuteen lähiruokateltoa sekä esitettiin kävijöille *Rebeccas Farm*-filmiä. Dodo ry:n edustajan kanssa koottiin kaupunkilaisilta vinkkejä siitä, mitä alueita kaupungissa tulisi "viherryttää" ja mitkä sopisivat erityisesti kaupunkiviljelyyn.

LÄHIMATKAILU

Keväällä 2012 järjestettiin *Matkailubisnes uuden Oulun maaseudulla*-seminaari. Tilaisuuden valmisteluissa oli mukana Pohjois-Pohjanmaan liitto ja BusinessOulu, mutta tilaisuuden toteutuksesta vastasi KantriOulu. Mukaan tilaisuuteen ilmoittau-

Kevään aikana tehtiin myös erillinen lähimatkailukohteisiin liittyvä tarvekartoitus, jonka kohteen olivat Oulun kaupungin varhaiskasvatus ja opetustoimi, asukastuvat ja asukasyhteisöt sekä eläkeyhdistykset. Vastauksia saatiin kaikkiaan 126 kappaletta. Kyselyssä selvitettiin lähimatkailukohteiden sisältötoiveita, retkien kestoa ja palvelutarpeita sekä etäisyyksien ja hinnan merkitystä.

Lähimatkailuun liittyen hankkeessa valmisteltiin Kivijärven Kinttupolku-hanke. Hankesuunnitelman laati hankeharjoittelija Sirkku Kianto keväällä 2012. Hankesuunnitelma on edelleen olemassa, mutta sen toteuttamiseen ei ole vielä löytynyt vastuutahoa.

YRITYSYHTEISTYÖ

Maaseudun ja kaupungin yrityksille suunnatut "senssit" jäivät pääosin toteutumatta. Yrittäjiä osallistui kyllä eri tilaisuuksiin, kuten lähimatkailu- ja lähiruokaseminaareihin, mutta varsinaiset yhteistapaamiset jäivät vähiin. Yksi sähköisen markkinoinnin infopäivä pidettiin sekä järjestettiin yhteismarkkinointitilaisuuksia muutamiiin pieniin myyntitapahtumiin. Myös Pikkufarmaritapahtumat voidaan katsoa osaltaan toteuttaneen yritystenvälistä yhteistyötä.

Tavoite 2: *"Maaseutualueiden kehittymiseksi toimii tehokas hallinnollinen vuorovaikutus sekä tiedotus- ja neuvontatoiminta"* Hankesuunnitelman mukaiset **toimenpiteet** olivat:

2a. Eri hallinnonalojen edustajille sekä päättäjille tiedotetaan aktiivisesti maaseudun asioista ja resursseista esimerkiksi nk. päättäjien maamieskouluja järjestämällä

2b. Oulun kaupungin verkkosivulle rakennetaan KantriOulu osio, jonne kerätään ajankohtaista tietoa Oulun maaseutualueilta

MAAMIESKOULUT

KantriOulu-hankkeessa järjestettiin päättäjille ja virkamiehille suunnattuja maaseutuinfoja kaikkiaan seitsemän kappaletta. Ensimmäinen tilaisuus oli Oulun yliopiston Mauka-hankkeen (Maankäytön ohjaus ja maaseutuvaikutusten arviointi maaseudun ja kaupungin vuorovaikutusalueella) kanssa yhteistyössä järjestetty *Maaseutuvaikutusten arviointityöpaja*. Kohteena olivat alueen kaavoittajat sekä palveluita järjestävät virkamiehet. Toinen tilaisuus oli niin ikään kaavoittajille jär-

jestetty *Maatalous tutuksi kaavoittajille*, joka järjestettiin Ympäristötalolla yhdessä Proagria Oulun kanssa. Tilaisuudessa esiteltiin Oulun maatalouden tunnuslukuja ja tuotiin näkökulmia kaavoitukseen maaseutu ympäristön sekä maatalouden erityispiirteiden kautta.

Ensimmäisen päättäjien maamieskoulun osallistujat vierailivat Hallikaisen maitotilalla Ylikiimingissä keväällä 2012. (Kuva Matilda Veijola)

Päättäjille suunnatut maamieskoulut suunnattiin aluksi uuden Oulun Elinvoimaisuustoimikunnalle. Vuoden 2012 maamieskoulu oli kolmiosainen, joista ensimmäisen aiheita olivat "Pohjoissuomalainen maatalous vuonna 2012" (Juha Marttila, MTK) ja "Uuden Oulun maaseudun ominaispiirteet" (Vesa Nuolioja, Proagria Oulu). Toinen kouluilta keskittyi päätöksenteon maaseutuvaikutusten arviointiin. Aiheesta alustivat Christell Åström Suomen Kuntaliitosta sekä Toivo Muilu Oulun yliopistosta. Kolmas maamieskoulu oli käytäntöpainotteinen, kun päättäjät jalkautuivat tutustumaan maatalousyrityksiin. Esittelykohteina oli alueellinen lämpölaitos, maitotila, hevostalousyritys sekä metsänkorjuukohde.

Vuoden 2013 maamieskoulun kohderyhmäksi valittiin uusi Yhdyskuntalautakunta sekä kaupunginhallituksen kehittämisjaosto. Aiheina koulussa oli Pohjois-Pohjanmaan maatalouden näkymät sekä Oulun maa- ja metsätalouden tunnusluvut. Mausteensa tilaisuuteen toi Valion Oulun tehtaan johtaja, joka kertoi yrityksen investoinneista ja aluetaloudellisesta merkityksestä. Janne Pekkala pohti vielä, onko oululaista lähiruokaa tarjolla ravintoloitsijan näkökulmasta katsottuna.

OUKA.FI JA KANTRIOULU

Hankesuunnitelman mukaisesti KantriOululle rakennettiin oma sivustonsa Oulun kaupungin ouka.fi-sivujen alaisuuteen heti hankkeen alkuvaiheessa. Vuoden 2012 aikana kaupungin nettisivut uudistuivat ja siinä vaiheessa selvitettiin, voisiko hankkeen sivulle saada linkki etuikkunasta, jotta ne löydettäisiin paremmin. Tämä oli kuitenkin mahdotonta sivustoprotokollan taipumattomuuden vuoksi. Tässä vaiheessa nettisivujen päivitys hiipui pikkuhiljaa ja tiedottaminen keskittyi enenevässä määrin sosiaaliseen mediaan.

KantriOulu-hankkeen facebook sivuilla oli lähes 180 tykkäystä ja tiedottaminen sekä palautteen vastaanottaminen sen kautta oli runsasta.

Tavoite 3: "Oulun maaseutualueilla on vireää omaehtoista kehittämistoimintaa sekä harrastus- ja vapaa-ajantoimintaa". Hankesuunnitelman mukaiset **toimenpiteet** olivat:

3a. Alueellisten yhteistyöryhmien kanssa järjestetään kylien ja kaupunginosien välisiä tutustumiskäyntejä ja yhteisiä tapahtumia

3b. Lasten ja nuorten välistä yhteistyötä edistetään yhdessä kylien, yhdistysten sekä nuoriso- ja opetustoimen kanssa

TOIMINTA YHTEISTYÖRYHMIEN KANSSA

Ensimmäiset toimenpiteet, mitä hakkeessa tehtiin, liittyivät alueellisiin yhteistyöryhmiin. Projektipäällikkö osallistui kaikkien suuralueiden yhteistyöryhmien kokouksiin ja tiedotti sekä hankkeesta että yhteistyömahdollisuuksista. Myös aluelehdissä oli artikkelit KantriOulusta sekä maaseutu-kaupunki vuorovaikutustoiminnasta. Hankkeessa edistettiin nk. ystävälautoimintaa, jonka tulemana Kaukovainio-Hiirosen suuralue sekä Juopulin kyläyhdistys aloittivat yhteistyön. Tämä huomioitiin myös *Oulun 100 tekoa* -ohjelmassa, jonka tarkoituksena oli tuoda esiin uuden Oulun alueelta ilahduttavia ja yhteisöllisiä tekoja. Hankkeen lanseeraama Ystävälautoiminta on siis Oulu 100 tekoa - ohjelman 10. teko.

Juopulin kylätalon avajaisissa oli myös Kaukovainio-Hiirosen suuralueelta vieraita. Kuvassa em. suuralueen yhteistyöryhmän sekä Juopulin kyläyhdistyksen puheenjohtajat. (Kuva Rita Porkka)

Tutustumiskäyntejä järjestettiin mm. päiväkotijä ja koululaisryhmille sekä seniori- ja erityisryhmille. Lisäksi hanke oli mukana välittäjän roolissa, kun asukas-yhteisöt etsivät maaseutualueelta yhteistyökumppaneita erilaisiin tilaisuuksiin. *Ookko nää tehenny heinä* -tapahtuma Sanomalehti Kalevan kanssa toi maaseutua tutuksi myös suurelle yleisölle. Pikkufarmarit olivat hankkeen suurin yksittäinen ponnistus, joissa yhtenä tavoitteena kertoa maaseudun vireästä toiminnasta. Vuoden 2012

Pikkufarmareihin Yli-Iin Karjalankylälle järjestettiin kuljetus kaupungista ja vuonna 2013 koko tapahtuma tuotiin kaupunkiin, Hietasaareen.

Yhteisöllisyys ja lähidemokratian toteutuminen Oulun maaseudulla olivat aiheena Yli-Iin Kierikissä pidetyssä *Yhdessä Oulussa* -seminaarissa. Tilaisuus veti Kierikki-keskuksen salin tupaten täyteen ja oli erittäin onnistunut. Edelleen alueellisten yhteistyöryhmien toiminnan kehittämiseen saatiin potkua syksyn 2013 puheenjohtajiston tiedotustilaisuudella. Illan aikana saatiin mm. hyviä esimerkkejä Alpuan kylän lähidemokratiatoiminnasta. Myös puheenjohtajiston verkottuminen ja yhteistyö alueiden kesken saatiin alulle.

LAPSI- JA NUORISONÄKÖKULMA

Hei hankkeen käynnistyttyä perustettiin opetus- ja nuorisotoimen kanssa erillinen projektiryhmä, jonka tarkoituksena oli alusta asti lapsi- ja nuorisonäkökulman vahvistaminen hankkeen toiminnassa. Toteutumistavaksi päätettiin ruohonjuuritason toiminta eli konkreettinen maaseutu-kaupunki vuorovaikutuksen lisääminen. Tätä toteutettiin mm. koululaisvierailuin. Kuivasojan ja Ylikiimingin koulujen ekaluokkalaiset viettivät yhteistä koulupäivää, Laanilan koulun 9. luokkalaiset pääsivät tutustumaan maitotilan toimintaan ja päiväkotit- sekä perhekerhoryhmät tekivät niin ikään maaseuturetkiä.

Yhdeksäsluokkalaisista suurin osa oli ensimmäistä kertaa navetassa tai ylipäätään maatilalla. Niin oppilaat kuin opettajatkin toivoivat lisää mahdollisuuksia tutustumispäiviin. (Kuva Rita Porkka)

Suurimmat päiväkotit- ja koululaistapahtumat oli kuitenkin kahtena vuonna järjestetyt Pikkufarmarit. Vuonna 2012 Pikkufarmareihin tutustui noin 500 koululaista ja seuraavana vuonna samana verran. Tapahtuma oli monipuolinen katsaus maa- ja metsätalouteen sekä maaseudun muihin ilmiöihin. Ryhmien lisäksi tapahtumaan osallistui runsaasti lapsiperheitä.

TAPAHTUMAT JA TILAISUUDET VUOSITTAIN

2011

- ❖ Landepaku (pääjärjestäjä MSL)
- ❖ Yrittäjien kokoaminen eri tapahtumiin ja niihin osallistuminen (Kokoperheen metsäpäivä, Kiimingin joulutori, Lähiruokatori)
- ❖ Kiertue alueellisten yhteistyöryhmien tapaamisissa
- ❖ Verkottumisilta Oulunsalon yhdistyksille
- ❖ Kuivasojan ja Ylikiimingin 1. luokkalaisten koulupäivä, yhteensä 5 luokkaa
- ❖ Maaseutuvaikutusten arviointityöpaja (yhdessä Oulun yliopiston kanssa)
- ❖ Lähiruokaa kuluttajan lautaselle (yhdessä MSL:n kanssa)
- ❖ Sopimuksellisuus: Oulun kaupungin luonnonvarat ja isännöinti sekä uuden Oulun alueen 4H-yhdistykset
- ❖ Kaukovainio-Hiirosen yhteistyöryhmän vierailu Juopulin kylätalon avajaisiin

Kuivasojan ekaluokkalaisten koulupäivä Ylikiimingissä päättyi vierailuun maitotilalle. Tilalla saatiin suut makeaksi Sortolan maatilajäätelöllä ja päästiin silittämään ihan oikeaa vasikkaa. (Kuva Rita Porkka)

2012

- ❖ Kaavoittajainfo (mukana Proagria Oulu)
- ❖ Maamieskoulut, 3 kpl
- ❖ Maaseutumatkailuseminaari (mukana Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Business Oulu)
- ❖ Oulunsalon työpaja kylille ja yhdistyksille
- ❖ Kosteikkotuki-ilta (yhdessä Proagria Oulun kanssa)
- ❖ Yhteisöviljelytilaisuus (yhdessä Oulun ammattikorkeakoulun luonnonvara-alan yksikön kanssa)
- ❖ Ookko nää käyny Kierikissä (pääjärjestäjänä Sanomalehti Kaleva)
- ❖ Hiukkavaara Piknik, lähiruokateltoa
- ❖ Pikkufarमारit 2012 (mukana useita toimijoita, päävastuu KantriOululla)
- ❖ Kyläläisten retki Pohjois-Pohjanmaan kyläpäiville Kuusamoon
- ❖ Lehtorannan toimintakeskuksen retki
- ❖ Kaukovainion päiväkotilaisten ja senioreiden retki Juopulin kylälle
- ❖ Oulunsalon ja Kuivasjärven perhekerhojen retki Ylikiiminkiin
- ❖ Lähiruokaseminaari kuntavaaliehdokkaille (yhdessä MSL:n kanssa)
- ❖ Työpajat (Elävä kaupunkimaaseutuohjelman valmistelu) yhteensä 5 kpl
- ❖ Yhteisöviljely, palaute- ja keskustelutilaisuus
- ❖ Tiernatorin KantriOulu-koju 13. - 16.12.2012 . Mukana lähialueen pientuottajia, käsityöläisiä jne.

2013

- ❖ Kaupunkiviljely- ja permakulttuuri-ilta Ympäristötalolla
- ❖ Yhdessä Oulussa (mukana Oulun juhlavuositoimikunta)
- ❖ Maaseutuyrittäjien sähköinen markkinointi (yhdessä Proagria Oulun kanssa)
- ❖ Lähimatkailukampanja: kohdevierailut, tuotteistamistyöpaja, seminaar. (Yhdessä Jomma ry:n Yhteisöhautomohankkeen kanssa)
- ❖ Päätäjien maamieskoulu ja retkeily
- ❖ Ookko nää teheny heinää (yhdessä Sanomalehti Kalevan kanssa)
- ❖ Pikkufarमारit maalla ja metsässä (mukana useita toimijoita, päävastuu KantriOululla)
- ❖ Pohjois-Pohjanmaan kyläpäivien retket Martinniemeen ja Pikkaralaan
- ❖ Laanilan koululaisten maatilapäivä (yhdessä MTK:n aktivointihankkeen kanssa)
- ❖ Alueellisten yhteistyöryhmien verkottumis- ja infoilta

2014

- ❖ Kaupunkiviljelytyöpaja kaavoittajille ja yhteisöille (Yhdessä Oulun Ammattikorkeakoulun kanssa)
- ❖ Monolavatanssit eli maaseutu kaupungissa (mukana useita toimijoita, päävastuu KantriOululla)
- ❖ Kyläillat Tannilassa ja Maalismaalla (mukana Oulun Seudun Leader ry)

4.2.2 Aikataulu

KantriOulu - maaseutu uudessa Oulussa hankehakemus jätettiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukseen loppuvuodesta 2010. Hankepääätös saapui maaliskuussa 2011 ja sen mukainen toteutusaika oli 1.1.2011 - 31.12.2013. Keväällä 2011 käynnistettiin projektipäällikön rekrytointi ja tehtävään valittu henkilö aloitti toiminnan 1.7.2011. Vuoden 2013 keväällä hankkeelle haettiin jatkoaikaa 30.6.2014 saakka. Hankkeen varsinainen toiminta sijoittui aikajaksolle *1.7.2011 - 30.4.2014*.

4.2.3 Resurssit

Hankkeen päätoimisena projektipäällikkönä toimi Rita Porkka (YAMK Agrologi), joka hoiti myös hankkeen ohjausryhmän sihteerin tehtävät. Muita palkattuja henkilöitä ei hankkeessa ollut. Keväällä 2012 hankkeessa oli kolmen kuukauden ajan harjoittelijana PSK-aikuisopiston maaseudunkehittäjän erikoisammattitutkintoa suorittava Sirkku Kianto. Oulun ammattikorkeakoulun agrologiopiskelijat olivat noin kuukauden harjoittelujaksoilla kesinä 2012 (Matilda Veijola) ja 2013 (Eero Peltokoski). Harjoittelijoiden panosta hyödynnettiin mm. tapahtumien valmistelussa ja Elävä kaupunkimaaseutu - ohjelman taustatietojen hankinnassa. Lisäksi projektipäällikön työpaineita helpotti Pikkufarmareihin ostopalveluna hankittu tapahtumatuotanto.

Projektipäällikkö esittelemässä hanketta ja kumppanuusviljelyn periaatteita Lähiruokatorilla Oulussa syksyllä 2011.
(Kuva Niina Jortikka)

4.2.4 Toteutuksen organisaatio

KantriOulu-hankkeen hallinnoijaorganisaationa toimi Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut. Hankkeen vastuullisena johtajana ja ohjausryhmän puheenjohtajana oli kaupungingeodeetti Kaija Puhakka. Hänen varamiehenään ohjausryhmässä ja projektipäällikön lähimpänä esimiehenä oli maanhankintapäällikkö Juha Peuraniemi. Taloushallinnosta ja kirjapidosta vastasi toimistos sihteeri Paula Kalapuro ja palkanlaskennasta Monetra Oy.

4.2.5 Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kokonaiskustannusarvio oli 237 700 €. Julkisen rahoituksen osuus hankkeen hyväksyttävästä rahoituksesta oli 100 %, josta EU:n osuus 45%, valtion 45 % ja Oulun kaupungin 10 %. Kulutoteuma oli seuraavanlainen:

Kululuokka	Päätös	Toteutuneet kustannukset	Erotus
Palkat ja palkkiot	1342	137 456	-3 014
Ostopalvelut	59 784	60 108	-324
Vuokrat	12710	12 492	218
Matkakulut	14334	12 010	2 324
Muut kust.	16430	14 748	1 682
YHTEENSÄ	237 700	236 814	886

4.2.6 Raportointi ja seuranta

Hankkeen ohjausryhmässä oli edustus hallinnoija organisaation lisäksi rahoittajalta, maa- ja metsätalouden neuvontaorganisaatioista, ammattikorkeakoulusta sekä paikallisesta tuottajayhdistyksestä. Ohjausryhmän kokoonpano oli seuraava:

Alikoski Maarit, Oulun kaupungin yhteisötoiminta (v. 2012 kevääseen saakka)
Hallikainen Pekka, MTK Pohjois-Suomi
Hautamäki Tuula, Oulun kaupungin yhteisötoiminta (Pasi Laukan varajäsen)
Järvi Matti, Oulun Ammattikorkeakoulu (Tuomo Pesolan varajäsen)
Kesäniemi Markku, Oulun kaupungin YYP* / maaseutupalvelut
Koukka Mervi, Proargia Oulu (kesään 2013 saakka)
Kukkonen Kukka, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Laukka Pasi, Oulun kaupungin yhteisötoiminta (v. 2012 alkaen)
Nuolioja Vesa, Proargia Oulu (Mervi Koukan varajäsen)
Onkalo Pirjo, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pesola Tuomo, Oulun Ammattikorkeakoulu
Peuraniemi Juha, Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut
Pietilä Ahti, Oulun kaupungin YYP* / maaseutupalvelut
Porkka Rita, KantriOulu-hanke, sihteeri
Puhakka Kaija, Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut, puheenjohtaja
Repo Eeva-Liisa, Suomen Metsäkeskus
Turkka Arto, MTK Oulunseutu

*YYP = Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

Ohjausryhmä kokoontui toiminta-aikana yhteensä seitsemän (7) kertaa. Tämän lisäksi hankkeen tukena toimi pienempiä nk. projektiryhmiä joissa oli edustettuina Oulun kaupungin opetustoimen, nuorisotoimen sekä yhteisötoiminnan yksiköt. Lisäksi tärkeä tuki hankkeelle oli oman organisaation maaseutupalveluyksikkö, jonka asiantuntijuutta hankkeessa hyödynnettiin runsaasti. Projektipäällikkö ja maaseutuasiamiehet työskentelivät samoissa työtiloissa, jolloin tiedonkulku oli vaivatonta.

Hankkeesta tehtiin vuosittain raportti ja indikaattorilomakkeet, jotka toimitettiin rahoittajalle. Lisäksi hankkeen toteutumista seurattiin puolivuositain ohjausryhmän toimesta toimintasuunnitelmaa ja toteumataulukkoa hyödyntäen. Lisäksi kulutoteumaa seurattiin noin 4 kk välein yhdessä taloushallinnon henkilöstön kanssa.

4.2.7 Toteutusoletukset ja riskit

Vaikka kyseessä oli tiedotushanke, oli hankesuunnitelmaan sisällytetty vahva elinkeinollinen näkökulma. Tämä osoittautui haasteelliseksi toteuttaa. Yksi selkeä syy siihen oli vajaaksi jäänyt yhteistyö Business Oulun kanssa. Toisaalta maaseudun yritykset ovat usein pieniä, yhden kahden henkilön varassa olevia yrityksiä, jolloin kehittämiseen ei liikene resursseja.

Toinen selkeä haaste koko hankeajan oli alueella toimivien tiedotushankkeiden runsas määrä. Tämä aiheutti sen, että tilaisuudet kilpailivat samoista kohderyhmistä eikä kaikkiin tapahtumiin välttämättä saanut paikalle riittävästi osallistujia. Toisaalta tiivis yhteistyö hankkeiden välillä saattoi antaa synergiaetuja niin, että saatiin vaikuttavampia tilaisuuksia vähemmällä hankekohtaisella panostuksella.

Kehittämishankkeiden suunnitteluvaiheessa tulisi kiinnittää huomio henkilöresursointiin. Sen täytyy olla suhteessa siihen, mitä hankesuunnitelman tavoitteiksi on asetettu. Yhden projektihenkilön hankkeissa on aina vaarana haavoittuvuus, jos henkilö sairastuu tai uupuu työtaakan alle. KantriOulu-hankkeessa työmäärää tāsattiin hankkimalla ostopalveluin lisäresursseja.

"Hankkeen suurimmat epäonnistumiset tulivat tiettyjen suunnitelluiden yhteistyökuvioiden kariutumisesta, jonka lisäksi aika- ja resurssipula näkyy lähes kaikilla hankkeen tasoilla. Kuitenkin hankkeen ja arvioinnin puolesta tuotetun materiaalin perusteella voidaan todeta, että hanke on onnistunut hyvin sille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Lähes kaikki hankkeen eri toimenpiteet saivat yksinomaan, tai suurimmaksi osaksi, positiivista palautetta ja lukuisille koulutuksille ja tapahtumille olisi selvästi kysyntää jatkossakin." (Eero Peltokoski, 2014. KantriOulu -maaseutu uudessa Oulussa. Hankkeen väliarviointi)

4.3 Yhteistyökumppanit

Yhteistyö muiden maaseudun kehittämis- ja tiedotushankkeiden sekä kehittämis-työssä mukana olevien organisaatioiden kanssa oli tiivistä. Myös oman organisaati-on eri hallintokuntien kanssa tehtiin yhteistyötä, toisten kanssa enemmän ja tois-ten kanssa vähemmän. Seuraavassa on lueteltu Oulun kaupungin hallintokunnat, maaseutuhankkeet ja maaseudun kehittämistyöhön osallistuvat organisaatiot, joi-den kanssa KantriOulu-hanke on tehnyt yhteistyötä:

Oulun kaupunki:

- Yhdyskunta ja ympäristöpalvelut / Asema- ja yleiskaavoitus, Ympäristö toimi, Maa ja mittausta, Katu- ja viherpalvelut, Konsernipalvelut
- Sivistys ja kulttuuripalvelut
- Hyvinvointipalvelut
- Business Oulu

Muut hankkeet:

- Hevosagro I ja II (Proagria Oulu)
- Koti maalla (Maaseudun Sivistysliitto)
- Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihanke (MTK Pohjois-Suomi)
- Masva-hanke (Proagria Oulu)
- Syökökö nää lähiruokaa? (Maaseudun Sivistysliitto)
- Uutispuuro I ja II (Maaseudun Sivistysliitto)
- Yhteisöhautohanke (Oulun Seudun Leader ry eli entinen Jomma ry)
- Ympäristöagro I ja II (Proagria Oulu)

Kehittämisorganisaatiot:

- Oulun Ammattikorkeakoulu
- Oulun yliopisto
- Suomen Metsäkeskus

4.4 Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Useimmiten maaseudun kehittämishankkeiden pysyvät tulokset näkyvät vasta viiveellä, näin myös KantriOulu-hankkeen kohdalla. On kuitenkin muutamia välittömiä vaikutuksia, jotka voidaan osoittaa toteutuneen jo tässä vaiheessa.

Ensimmäisen tavoitteen "Oulun maaseutualueilla toimii elinvoimainen maa- ja metsätalous sekä monipuolinen yritystoiminta" pysyväksi vaikutukseksi voidaan luonnollisesti lukea Oulun seudun *ensimmäinen kumppanuusviljelyryhmä*, Minnamaa. Myös *toinen mahdollinen ryhmä on valmisteilla* Haukiputaan suunnalle. Kyseinen viljelijä on ollut prosessissa mukana alusta saakka, mutta peltopinta-alan vähyys on toistaiseksi viivittänyt hanketta. *Kaupunkiviljelytoiminta on leviämässä* Oulussa huimaa vauhtia. Useat eri toimijat puuhaavat aiheen parissa ja kesällä kaupunkiviljely saa lisää näkyvyyttä, kun Sanomalehti Kaleva järjestää Oulun Kestävän Kehityksen Keskuksen kanssa *Ookko nää kaupunkiviljely* – tapahtuman. Ouluun *perustettiin ympäristöjärjestö Dodo ry:n aluejaosto* 2013. Tämä ja em. kaupunkiviljelybuumi on saanut alkunsa hankkeen järjestämien tilaisuuksien johdosta hankkeen kutsuttua Dodon edustajia kertomaan toiminnastaan oululaisille.

Lähimatkailun osalta välittömiä vaikutuksia on vaikeampi eritellä. Martinniemen kulttuuripolku oli jo valmisteilla ennen lähimatkailukampanjaa. Hankkeen järjestämien "koeretkien" myötä paikalliset *toimijat ovat saaneet kuitenkin pontta tuotteittensa jatkokehittämiseen*. Toimijoita on myös rohkaistu hakemaan rahoitusta kehittämistoimilleen. Hanke oli valmistelemassa Demos Helsingin kanssa *Kanssamatka-hanketta*, jossa keskeisenä teemana on löytää Oulun maaseudulta toimintaa, millä saadaan sisältöä matkailupalveluiden käyttöön. Nähtäväksi jää, kuinka tällainen nk. arjen tuotteistaminen löytää tiensä myös oululaisten matkailukäytänteisiin. Yritysten saama hyöty hankkeesta ei ole vielä tässä vaiheessa eriteltävissä.

Toisen tavoitteen eli "Maaseutualueiden kehittymiseksi toimii tehokas hallinnollinen vuorovaikutus sekä tiedotus- ja neuvontatoiminta" tulokseksi jää ainakin se, että useimpien *alueellisten yhteistyöryhmien toimintaan on kirjattu maaseutu-kaupunki vuorovaikutuksen edistäminen*. Yhteisötoiminnan hankepalautteen mukaan hankkeessa on tehty runsaasti juuri sellaista ruohonjuuritason työtä, johon virkamies-

työnä ei ole resursseja. Tähän tulisi saada lisäresursseja jatkossakin. Hankkeessa tehdyn hankearvioinnin mukaan päättäjien ja virkamiesten maamieskoulut koettiin tarpeellisiksi ja onkin esitetty, että *maaseutuasioihin liittyviä koulutuksia tullaan lisäämään* organisaation sisäiseen koulutustarjontaan. Hankkeessa lanseerattu päättäjien ja virkamiesten maamieskoulu sekä kuntaliitostilanteessa tehty maaseututyö huomioitiin valtakunnallisestikin. Projektipäällikkö kävi Suomen Kuntaliitossa kertomassa KantriOulu-hankkeen toiminnasta, missä toimintaa pidettiin edistyksellisenä.

Varsinaista koottua Oulun "maaseudun markkinointi-ikkunaa" tai tietopakettia maaseudusta ja sen kylistä ei ouka.fi -sivustolta löydy. Maaseutupalveluiden sivuille tulee linkki *Elävä kaupunkimaaseutu - ohjelmaan*, jonka soisi konkretisoituvan toiminnaksi Oulun kaupungin maaseutupalveluiden ja Yhteisötoiminnan sekä Business Oulun myötävaikutuksella. Alku vuodesta 2014 Oulun kaupunki *sitoutui Leader-rahoitukseen* EU:n ohjelmakaudelle 2014 - 2020. Tämän eteen tehtiin myös hankkeessa runsaasti työtä ja sen toivotaan avaavan lisää kehittämismahdollisuuksia.

Kolmas tavoite oli "Oulun maaseutualueilla on vireää omaehtoista kehittämistoimintaa sekä harrastus- ja vapaa-ajantoimintaa". Tavoitteen saavuttamiseksi tehtiin runsaasti yhteistyötä yhteisötoiminnan ja kylien kanssa ja toisaalta innostettiin lapsia ja nuoria tutustumaan ympäröivään maaseutuun. Kolmannen sektorin kanssa tehtiin tuloksellista yhteistyötä mm. Oulun kaupungin ja 4H-yhdistysten *sopimuksellisuuden lisäämiseksi*. Alueellisille yhteistyöryhmille kerrottiin rahoitusmahdollisuuksista ja muutamilla alueilla onkin valmisteilla omia kehittämisalotteita. Lakkautettavien koulujen osalta käytiin keskustelua kyläläisten kanssa, josko heillä on mahdollisuutta ottaa rakennuksia harraste- ja vapaa-ajantoimintakäyttöön.

Kaikkiaan hanke näkyi runsaasti Oulussa ja oululaisille. Erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa kävi arviolta reilu 10 000 henkeä. Yleisömäärästään suurimmat yksittäiset tapahtumat oli Pikkufarmarit vuosina 2012 ja 2013 sekä hankkeen päätöstapahtuma Monolavatanssit keväällä 2014. Maaseudun olemassaolo tuli varmasti tuetuksi suurelle yleisölle tapahtumien sekä lehti- ja radiojuttujen välityksellä. Ei liene enää epäselvää, että Oulu on yksi maamme maaseutuvaltaisimmista suurista kaupungeista.

4.5 Tiedottaminen

KantriOulu – maaseutu uudessa Oulussa hanke oli nimenomaisesti tiedotushanke. Ajankohta tämän tyyppiselle toiminnalle oli otollinen ja se helpotti hankkeen näkyvyyttä alueellisessa mediassa. Maakunnan oma maaseudun tiedotushanke Uutispuuro teki säännöllisesti juttuja myös KantriOulun näkökulmasta ja perustiedottamisen tukena hyödynnettiin myös MTK:n Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihanketta. Sähköpostia, sosiaalista mediaa ja nettiä käytettiin viestintään, kun haluttiin jokin asia tiedottaa laajalle lukijakunnalle nopeasti.

Yhdyskunta ja ympäristöpalveluiden tiedottaja oli suurena apuna hankkeen tapahtumista tiedottamisessa. Oli huomattavissa, että mediatiedotteet huomioitiin kiittävästi, kun ne lähetettiin kaupungin viralliselta taholta. Oulun kaupungin ulkoisilla ja sisäisillä nettisivuilla hankkeen toimintaa ja tapahtumia esiteltiin säännöllisesti.

Keväällä 2012 tehtiin näkyvä KantriOulu-mainoskampanja, jossa kaikkiaan 50 mainostaulua oli esillä kolmen viikon ajan eri puolille kaupunkia. Tämän lisäksi maaseutuun liittyviä artikkeleita julkaistiin kaikissa asukaslehdissä, Lueppalehdessä sekä Kaupunki rakentaa –julkaisussa, jotka jaettiin jokaiseen oululaiseen kotitalouteen.

Yle Oulu-radion kanssa tehtiin yhteistyötä eri tapahtumiin ja hankkeen yleiseen toimintaan liittyen. Myös paikallislehdet sekä sanomalehti Kaleva julkaisivat useita artikkeleita hankkeesta. Valtakunnallisesti hanke oli esillä Radio Yle Suomessa ja Maaseutu Plus sekä Maaseudun Pellervo-lehdissä.

Kooste tiedottamisesta:

2011

- Tiedote hankkeen alkamisesta: Kaleva, Forum24
- Uutispuuro-lehti, 2 juttua
- Yle Oulu ja Forum24 (hankkeesta yleisesti)
- Kalevassa 2 juttua (lähiruokaseminaari)

2012

- PP maaseutuhankkeiden yhteinen hanketiedote, 4 kpl
- KantriOulun oma tiedote sidosryhmille ja Oulun kaupungin henkilöstölle
- Forum24: 3 juttua (kumppanuusmaatalous, Pikkufarmarit)
- Oulu-lehti ja Kaleva: Molemmissa pikkujutut lähiruokaan liittyen
- Rantapohja: koko sivun juttu Pikkufarmareista
- Suuraluelehdet: kaikissa jutut yleisesti hankkeesta
- Oulun kaupungin julkaisemat, kaikkiin kotitalouksiin jaettavat Lueppa-lehti ja Kaupunki rakentaa: molemmissa jutut hankkeen tiominnasta
- Yle Suomi: 2 haastattelua (1.5. ja 18.9.2012) liittyen kumppanuusmaatalouteen
- Yle Ouluradio: jutut 19.4. ja 30.5. Kumppanuus- ja kaupunkiviljelystä
- Kaupunki-infotaulut viikoilla 17-19: 50 kpl isoa taulua eri puolilla kaupunkia
- Uutispuuro-lehti: yksi juttu

2013 - 2014

- PP maaseutuhankkeiden yhteinen hanketiedote, 3 kpl
- Forum24: Yhdessä Oulussa, Pikkufarmarit ja lähimatkailukampanja
- Oulu-lehti: Lähimatkailukampanja, Maaseutu Oulussa
- Kaleva: Lähimatkailukampanja, Pikkufarmarit, Monolavatanssit
- Oulun kaupungin julkaisemat, kaikkiin kotitalouksiin jaettavat Lueppa-lehti ja Kaupunki rakentaa: molemmissa jutut
- Yle Ouluradio: Yhdessä Oulussa, Kaupunkiviljely ja lähimatkailukampanja
- Uutispuuron jutut tapahtumista

4.6 Muuta Toimintaa

Keväällä 2012 ohjausryhmässä päätettiin, että Oulun kaupungin Elävä kaupunkimaaseutu – ohjelma päivitetään KantriOulu-hankkeessa. Tähän liittyen koottiin erillisiä työryhmiä, joiden kanssa tehtiin ohjelman SWOT-analyysi, määriteltiin kehittämistarpeet sekä uudet painopisteet. Ohjelman päivitystyötä koordinoi hankkeen projektipäällikkö. Elävä kaupunkimaaseutu – ohjelma esiteltiin Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunnalle joulukuussa 2013.

Suomen metsäkeskus ja Innometsähanke laativat Elävä kaupunkimaaseutu - ohjelmaan liittyen Oulun seudun metsäohjelman. Siihen koottiin Oulun alueen metsällinen tieto ja kehittämismahdollisuudet. Ohjelmaa esiteltiin niin päättäjille kuin virkamiehillekin.

Hankkeesta teetettiin myös väliarviointi syksyllä 2013. Arvioinnin teki agrologiopis-
kelija Eero Peltokoski osana opinnäytetyötään. Siitä saatiin arvokasta tietoa hank-
keen onnistumisista ja epäonnistumisista sekä lisäpontta jatkotoimenpiteille. Toi-
nen hankkeessa teetetty opinnäytetyö oli palstaviljelyyn liittyvä kysely, jolla halut-
tiin selvittää kaupunkilaisten toiveita palstaviljelystä. Lisäksi selvitettiin, onko maa-
seutualueilla tarvetta palstaviljelyalueisiin. Kyselyn mukaan maaseutualueista vain
Ylikiimingin Vesalan suunnalla oli toiveita omalle palstaviljelyalueelle.

Oulun seudun metsäoh-
jelman esittelyä päättä-
jille keväällä 2012. (Ku-
va Matilda Veijola)

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Eero Peltokosken tekemässä hankkeen väliarvioinnissa koottiin johtopäätöksiä, jotka esitellään seuraavaksi.

1. Johtopäätöksiä yritysyhteistyön edistämisestä

”Yritysyhteistyön edistäminen oli hankkeen selvästi epäonnistunein kokonaisuus ja selvästi mitattavat tulokset jäivät puuttumaan käytännössä kokonaan. Pääasiallisena syynä voidaan pitää Business Oulun ilmeistä kiinnostuksen puutetta aihetta kohtaan. Toisaalta hanke oli asettanut itselleen melko suuret tavoitteet kaupungin ja maaseudun yritysyhteistyön edistämiseksi, kun huomioidaan kohderyhmän koko ja pirstaleinen luonne suhteessa hankkeen resursseihin. Tulevaisuudessa maaseutua maaseutuyrityksiä ei voida Oulun liikelaitoksissa ja toimintayksiköissä jättää vastaavalla tavalla huomiotta, sillä niiden kasvupotentiaali on tunnustettu jo Oulun kaupungin päivitetystä maaseutuohjelmassa ja jossa Business Oulullekin on varattu vetovastuu yritystoiminnan kehittämiseksi (Elävä kaupunkimaaseutu 2013, 20).”... Näin ollen maaseutuyritysten, maatalouden ja kaupungin yritysten ja yhteisöjen lähentämiseksi on jatkossa tehtävä enemmän töitä.”

KantriOulu-hankkeen jatkotoimenpide-ehdotukset yritystoimintaan liittyen

Elinkeinojen kehittämishankkeena voitaisiin jatkossa kehittää toimintamallia, jossa Oulun kaupungin maaseutupalvelujen ja Business Oulun osaaminen jalostettaisiin maaseutuyritysten käyttöön. Perinteisiä ”isäntien tupailtoja” ei ehkä koeta trendikäiksi Business Oulussa, mutta maaseudun toimijat tarvitsevat matalankynnyksen palveluita. Sähköinen kaupankäynti ja markkinointi sekä sähköiset palvelut ovat teemoja, joihin em. yritykset tarvitsevat opastusta. Jonkinlainen ”lomituspalvelukonseptin” rakentaminen pienyrityksille olisi myös tarpeen, jotta henkilöstö voisi irtottautua hankkeiden järjestämiin info- ja koulutustilaisuuksiin.

2. Johtopäätöksiä lähi- ja luomuruuasta

”Oulun alueella olisi kysyntää yhteisöviljelytoiminnalle, ja toimintaan kykeneviä kuluttajia ja viljelijöitä todellakin löytyy... Lähiruoka myös koetaan kuntapäätäjien tasolla alueen elinvoimaisuutta ja työllisyyttä lisäävänä tekijänä... Yhteisöviljelytoiminnan edistäminen Oulun alueella olisi varmasti yksi toimiva menetelmä tämän trendisuunnan tukemiseksi, mutta kuten arvioinnin puolesta tehtyjen haastatteluiden perusteella voidaan todeta, tarvitsee se tuekseen joukon aktiivisia toimijoita ja mahdollisesti jopa ulkopuolisen aktivaattorin. Yksi merkittävimpiä ongelmia lähiruuan käytön kasvussa on ruuan jakelun logistiikkaketjujen toimimattomuus ja viljelijöiden, kaupan ja kuluttajien välisten verkostojen puute (Mäkipeska & Sihvonen 2010, 63). Tällaisten ongelmien ratkaisemiseksi KantriOulu -hankkeen kaltainen, ihmisiä yhteen kasaava tiedotushanke on varmasti toimiva, mutta fokus pitäisi keskittää entistä tarkemmin nimenomaan tälle toiminta-alueelle. KantriOulu -hanke teki tiedotustyötä niin laaja-alaisesti, ettei se millään olisi voinut keskittyä yksinomaan lähi- ja luomuruokaan liittyvien ongelmien ratkointiin. Laajemman selvityksen arvoista olisi, kuinka paljon lähi- ja luomuruoka, sekä omaehtoinen vapaa-ajan viljelytoiminta, oululaisia todella kiinnostaisi.”

KantriOulu-hankkeen jatkotoimenpide-ehdotukset liittyen lähiruokaan ja -matkailuun

Oulun kaupungin palstaviljelytoimintaa ja yhteisöviljelytoimintaa tulee kehittää palvelemaan kysyntää. Tätä voisi edistää etsimällä kiinnostuneita viljelijöitä tai kannustamalla uusia yrittäjiä tuottamaan palveluita yhteisöviljelystä kiinnostuneille. Lisäksi kouluja, päiväkotia, palvelulaitoksia jne. voisi opastaa liittymään yhteisöviljelyryhmiin.

Lähimatkailun kehittämisessä on valtavasti potentiaalia. Kanssamatka-hankkeessa tehtävää ”maaseudun arjen tuotteistamista” tulisi jatkaa määrätietoisesti Oulun alueella. Myös lähimatkailukampanjan kautta saatuja ideoita tulisi jatkojalostaa. Tähän osa-alueeseen pitää saada oma kehittämishanke, jonka vetovastuussa voisi olla vaikkapa alueen koulutusorganisaatio, jossa tuotetaan matkailun ohjelmapalveluiden ammattilaisia.

3. Johtopäätöksiä ja kehitysehdotuksia hallinnon tiedottamisesta

”Hankkeen järjestämät maamieskoulut koettiin osallistujien keskuudessa hyödyllisiksi ja niille koettiin olevan kysyntää jatkossakin. Kaupunkilaistaustaiset virkamiehet ja kunnanvaltuutetut eivät mitä ilmeisimmin tunne riittävästi päätöksenteossaan maaseutuun vaikuttavia tekijöitä. Todella moni osallistuja toivoi lisää koulutuksia tai enemmän osallistujia, joten vastaavia koulutuksia tulisi järjestää jatkossakin. Henkilövaihtuvuus on erityisesti kunnanvaltuutettujen joukossa kohtuullisen suuri, joten maamieskouluilla saavutettu hyöty jää vähäiseksi, jos koulutusta ei voida järjestää edes kerran vaalikaudessa. Kuntahallinnon maaseututietoisuudella on paljon vaikutusta arvioinnin muiden osioiden pohdinnoissa ja kehitysehdotuksissa, sillä merkittävä osa kytkeytyy suoraan tai välillisesti poliittiseen päätöksentekoon. Jo kaupungin Elävä kaupunkimaaseutuohjelmassa (2008.6) on todettu, että maaseutua edistävien toimenpiteiden tulisi kuulua kunnan perustoimintoihin.”

Kantri-Oulun jatkotoimenpide-ehdotukset liittyen Oulun kaupungin eri toimintojen maaseututietoisuuteen

Oulun kaupungin organisaatioon tarvittaisiin maaseutuasioiden asiantuntija, joka suunnittelee ja välittää maaseudun ajankohtaisia asioita alueen virkamiehille ja päättäjille. Samainen aktivaattori voisi toimia myös kylien ja alueellisten yhteistyöryhmien kanssa ja olla tukena paikallisten kehittämistoimenpiteiden valmistelussa. Tällä hetkellä maaseutuasiamiesten resurssit eivät riitä tämän kaltaiseen kehittämistoimintaan.

4. Johtopäätökset lapsi- ja nuorisonäkökuilmasta

”PikkuFarmarin kaltaiset tapahtumat, sekä kouluretkinä järjestettävät maatilavierailut tarjoavat hyvän ikkunan tutustua luontoon ja kotieläimiin sellaisille lapsille ja nuorille, joilla ei muutoin olisi mahdollisuutta päästä maaseudulle tai maatiloille. Kylä- ja maatilavierailuille osallistuneet koulu- ja päiväkotiohjaajat mainitsivat useaan otteeseen lasten kiinnostuksesta kotieläimiä kohtaan ja siitä, kuinka heillä on ollut vähän vuorovaikutusmahdollisuuksia eläinten kanssa. Maataloutta kyllä käsitellään jossain määrin koulujen ympäristö- ja luonnontiedossa, mutta kenties opetusohjelmaan voitaisiin sisällyttää opintojaksoja, joissa lapset ja nuoret pääsisivät konkreettisemmin tekemisiin luonnon kanssa.”

Kantri-Oulun jatkotoimenpide-ehdotukset liittyen lapsi ja nuorisonäkökulmaan

Oulun kaupungin Sivistys- ja kulttuuritoimen kanssa tulisi rakentaa malli, jossa tietty ikäluokka pääsisi tutustumaan maatalouteen. Samantyylinen konsepti kuin on jo olemassa metsätaloudessa (Metsänoppimispolku). Lisäksi tulisi maataloutta ja maaseudun asioita saada opettajien koulutuskalenteriin. Heidän kiinnostuksensa myötä se siirtyy oppilaisiin.

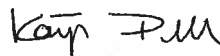
6. Ohjausryhmän kommentit loppuraportista

Loppuraportista kävi ilmi selkeästi tehdyt toimenpiteet, niiden vaikuttavuutta oli myös arvioitu sekä verrattu tavoitteisiin. Hanke osui hyvin siihen tarpeeseen, mihin se oli tarkoitettu. Toteutukseltaan se on ollut konkreettinen ja yhteistyöhakuinen. Esiin on nostettu aivan uusiakin toteutustapoja, esimerkkinä päättäjien maamieskoulu. Lopussa on vielä hyviä toimenpide-ehdotuksia jatkoon, joista soisi joidenkin lähtevän toteutumaan tulevalla ohjelmakaudella.

Loppuraportti oli kokonaisuutena kattava ja hyvä kuten koko hankkeen toteutus. Hankkeen monipuoliset tapahtumat ja onnistunut viestintä nosti maaseudun asiat esille osana uuden Oulun rakentumista ja niistä on löydettävissä hyviä käytäntöjä myös pysyvämpään toimintaan. Myös metsiin perustuva toiminta tuli esille hankkeen tapahtumissa ja Elävä kaupunkimaaseutu-ohjelman päivitystyön yhteydessä.

7. Allekirjoitukset ja päiväys

Oulussa 30.4.2014

Kaija Puhakka
kaupungeingeodeetti